

Alminnelige betingelser

for levering av maskiner samt annet mekanisk, elektrisk og elektronisk utstyr i og mellom Danmark, Finland, Norge og Sverige.

Utgitt i 2017 av DI, Danmark, Teknologiateollisuus –
Teknologiindustri, Finland, Norsk Industri, Norge, samt Teknikföretagen, Sverige.

Anvendelse. Definisjoner

1. Disse alminnelige betingelser får anvendelse dersom partene skriftlig eller på annen måte har avtalt dem. Eventuelle avvik fra betingelsene må avtales skriftlig for å gjelde.

Den eller de gjenstander som selgeren etter partenes avtale skal levere, benevnes i disse betingelser «Produktet». Uttrykket omfatter også dokumentasjon og programvare i henhold til punktene 4 – 7.

Når disse betingelsene anvender ordet «skriftlig», skal dette bety et dokument undertegnet av begge parter, eller brev, telefaks, e-post eller andre kommunikasjonsformer partene har blitt enige om.

Produktinformasjon

2. Opplysninger i markedsføringsmateriell, prislister og annen produktinformasjon er bare bindende i den utstrekning avtalen uttrykkelig henviser til slike.

Dokumentasjon og informasjon

3. All dokumentasjon vedrørende Produktet eller dets tilvirkning som før eller etter avtalens inngåelse overleveres fra den ene parten til den andre, forblir den overleverende partens eiendom.

Mottatt dokumentasjon eller informasjon kan ikke uten samtykke fra den andre parten brukes til annet enn formålet med overleveringen. Bortsett fra slik dokumentasjon som er nevnt i punkt 4 kan den ikke uten samtykke fra den andre parten kopieres, utleveres til eller bringes til tredjemanns kunnskap.

4. Selgeren skal senest ved leveringen vederlagsfritt stille til kjøperens disposisjon ett sett, eller et avtalt antall, av slik dokumentasjon som er tilstrekkelig utførlig til at kjøperen skal kunne besørge montasje, idriftsetting, drift og vedlikehold, inklusive løpende reparasjoner, av Produktet. Selgeren er likevel ikke forpliktet til å utlevere dokumentasjon som gjelder tilvirkning av Produktet eller reservedeler.

I den grad det er tillatt etter relevant lovgivning kan selgeren, med kjøperens samtykke, oppfylle de ovennevnte forpliktelsene ved å gjøre dokumentasjonen tilgjengelig i elektronisk form.

Programvare

5. Med programvare menes i disse betingelsene den programvare som inngår i Produktet og som består av leverandørprogram og/eller underlisensierte program.

Leverandørprogram er slik programvare som selgeren har rettighetene til. Underlisensierte program er programvare som tredjemann har rettighetene til og som selgeren med dennes tillatelse overdrar bruksrett til.

6. Dersom ikke annet er avtalt, har kjøperen en tidsbegrenset ikke-eksklusiv rett til å benytte leverandørprogrammet ved bruk av Produktet. Kjøperen kan overdra denne bruksretten til senere erververe av Produktet. Dersom ikke annet er avtalt, beholder selgeren rettighetene til leverandørprogrammet selv om programmet er utarbeidet særskilt for kjøperen. Kjøperen kan på eget ansvar gjøre slike tilpasninger i leverandørprogrammet som ligger innenfor det alminnelige formålet for Produktet.

Med de begrensninger som måtte være avtalt mellom rettighetshaveren og selgeren, har kjøperen en tidsbegrenset ikke-eksklusiv rett til å benytte underlisensierte program ved bruk av Produktet og å overdra denne bruksretten til senere erververe av Produktet. Selgeren skal senest ved inngåelsen av avtalen skriftlig underrette kjøperen om slike begrensninger. Kjøperen kan bare gjøre tilpasninger i underlisensierte program dersom dette er særskilt avtalt.

7. Dersom ikke annet er avtalt, plikter ikke selgeren å stille kildekode til programmet til rådighet for kjøperen. Dersom ikke annet er avtalt, er selgeren heller ikke forpliktet til å levere oppdaterte versjoner av programvaren til kjøperen.

Prøve før levering (avleveringsprøve)

8. Er det avtalt avleveringsprøve, skal denne foretas der Produktet tilvirkes, medmindre et annet sted er avtalt. Er det ikke avtalt hvilke tekniske krav som skal gjelde for prøven, skal den utføres i samsvar med vanlig praksis innen vedkommende industribransje i det land der Produktet tilvirkes.

9. Selgeren skal skriftlig underrette kjøperen om en avleveringsprøve i så god tid at kjøperen kan være tilstede. Avleveringsprøve kan avholdes selv om kjøperen ikke er representert ved prøven, dersom han har mottatt slik underretning.

Selgeren skal føre protokoll over avleveringsprøven. Prøveprotokollen skal sendes til kjøperen. Protokollen skal anses å gi en korrekt beskrivelse av avleveringsprøvens gjennomføring og resultat medmindre kjøperen beviser noe annet.

10. Hvis Produktet ved en avleveringsprøve viser seg ikke å være kontraktsmessig, skal selgeren så snart som mulig sørge for at det bringes i overensstemmelse med avtalen. Hvis kjøperen forlanger det, skal ny prøve deretter avholdes, medmindre avviket er ubetydelig.

11. Dersom ikke annen fordeling er avtalt, skal selgeren bære alle kostnader ved avleveringsprøver som utføres der Produktet tilvirkes. Kjøperen bærer dog alle kostnader for sine representanter, herunder reise- og oppholdsutgifter, ved slike avleveringsprøver.

Leveringsklausul

12. Dersom leveringsklausul er avtalt, skal den fortolkes i samsvar med de ved avtalens inngåelse gjeldende INCOTERMS®. Dersom det ikke er særskilt avtalt noen leveringsklausul, skal levering skje FCA (Free Carrier) på det sted selgeren bestemmer.

Leveringstid. Forsinkelse

13. Dersom partene istedenfor et bestemt leveringstidspunkt har angitt et tidsrom leveringen skal skje innenfor, løper dette fra avtalens inngåelse.

14. Finner selgeren at han ikke kan levere til rett tid, eller må forsinkelse fra hans side ansees som sannsynlig, skal han uten ugrunnet opphold skriftlig meddele kjøperen dette og samtidig angi årsaken til forsinkelsen, samt, så vidt mulig, det tidspunkt levering påregnes å kunne finne sted. Unnlater selgeren å gi slikt varsel i tide, skal han, uten hensyn til bestemmelsene i punkt 16 og 17, erstatte kjøperen de mer-utgifter denne derved påføres og som han ellers ville unngått.

15. Leveringstiden skal forlenges med en tid som etter omstendighetene er rimelig dersom leveringen blir forsinket av følgende årsaker:

- handling eller unnlatelse fra kjøperens side, eller
- selgerens innstilling av oppfyllelsen etter punkt 21 andre ledd, eller
- annet forhold kjøperen svarer for, eller
- omstendighet som etter punkt 45 utgjør fritaksgrunn.

Leveringstiden skal forlenges selv om årsaken til forsinkelsen inntreffer etter utløpet av den opprinnelig avtalte leveringstiden.

16. Dersom selgeren ikke leverer Produktet til avtalt tid, har kjøperen rett til konvensjonalbot fra det tidspunkt levering skulle ha funnet sted.

Konvensjonalboten utgjør 1 % av den avtalte kjøpesum for hver påbegynt ukes forsinkelse. Er bare en del av Produktet forsinket, beregnes konvensjonalboten av den del av kjøpesummen som knytter seg til den del av Produktet som ikke kan tas i bruk på grunn av forsinkelsen.

Konvensjonalboten kan ikke overstige 10 % av dette beregningsgrunnlaget.

Konvensjonalboten forfaller til betaling ved skriftlig påkrav fra kjøperen, dog tidligst når fullstendig levering av Produktet finner sted, eller eventuelt på dagen for heving etter punkt 17.

Kjøperen taper sin rett til konvensjonalbot dersom han ikke har fremsatt skriftlig krav om dette innen 6 måneder etter at levering skulle ha funnet sted.

17. Dersom kjøperen som følge av forsinkelsens lengde har rett til maksimal konvensjonalbot etter punkt 16, og Produktet fremdeles ikke er levert, kan kjøperen ved skriftlig meddelelse til selgeren kreve levering og fastsette en siste rimelig frist, som ikke kan være kortere enn én uke.

Dersom selgeren ikke leverer innen den fastsatte fristen og dette ikke skyldes forhold som kjøperen bærer ansvaret for, kan kjøperen gjennom skriftlig meddelelse til selgeren heve avtalen forsåvidt angår den del av Produktet som ikke kan tas i bruk på grunn av forsinkelsen.

Kjøperen har ved slik heving dessuten krav på erstatning for det tap han er påført ved selgerens forsinkelse, dersom tapet overstiger den maksimale konvensjonalboten han kan kreve etter punkt 16. Denne erstatningen kan ikke overstige 10 % av den avtalte kjøpesummen som knytter seg til den del av Produktet som omfattes av hevingen.

Kjøperen har dessuten rett til, ved skriftlig meddelelse til selgeren, å heve avtalen dersom det er klart at det vil inntreffe en forsinkelse som etter reglene i punkt 16 ville gi kjøperen rett til maksimal konvensjonalbot. Ved slik heving har kjøperen rett til så vel maksimal konvensjonalbot som erstatning etter tredje ledd.

Bortsett fra konvensjonalbot etter punkt 16 og heving med begrenset erstatning etter dette punkt 17, er ethvert krav fra kjøperen i anledning selgerens forsinkelse utelukket.

18. Finner kjøperen at han ikke vil kunne motta Produktet til avtalt tid, eller er forsinkelse fra hans side sannsynlig, skal han uten ugrunnet opphold skriftlig meddele selgeren dette, og samtidig angi årsaken til forsinkelsen, samt så vidt mulig, det tidspunkt mottak antas å kunne skje.

Hvis kjøperen unnlater å ta imot Produktet til avtalt tid, er han likevel forpliktet til å foreta betaling som om Produktet hadde vært levert. Selgeren skal besørge lagring av Produktet for kjøperens regning og risiko. Hvis kjøperen krever det, skal selgeren forsikre Produktet for kjøperens regning.

19. Med mindre kjøperens unnlatelse etter punkt 18 skyldes forhold som er angitt under punkt 45, kan selgeren skriftlig oppfordre kjøperen til å motta Produktet innen en rimelig frist.

Unnlater kjøperen, av grunner som selgeren ikke bærer ansvaret for, å gjøre dette innen denne fristen, kan selgeren gjennom skriftlig meddelelse til kjøperen heve avtalen, for så vidt angår den leveringsferdige del av Produktet, som på grunn av kjøperens unnlatelse ikke blir levert. Selgeren har i så fall rett til erstatning for den skade som kjøperens forsømmelse har voldt ham. Erstatningsbeløpet kan ikke overstige den del av kjøpesummen som gjelder den del av Produktet som hevingen omfatter.

Betaling

20. Dersom ikke annet er avtalt, skal betaling skje mot faktura med 30 dagers betalingsfrist fra fakturadato.

Dersom ikke annet er avtalt, skal den avtalte kjøpesum, med tillegg av eventuell merverdiavgift, faktureres med 40 % ved avtalens inngåelse og resterende del ved levering.

21. Betaler ikke kjøperen i rett tid, har selgeren krav på forsinkelsesrente fra forfall med den rentesats som gjelder etter lovgivningen i selgerens land om renter ved forsinket betaling. Selgeren har i tillegg rett til dekning av sine inndrivingskostnader.

Betaler ikke kjøperen i rett tid, eller stiller ikke kjøperen avtalte sikkerheter til rett tid, har selgeren i tillegg, etter å ha gitt kjøperen skriftlig meddelelse om dette, rett til å innstille oppfyllelsen av sine kontraktsforpliktelser inntil betaling skjer eller avtalte sikkerheter er stilt.

22. Dersom kjøperen ikke har betalt det forfalte beløp innen 3 måneder, har selgeren rett til å heve avtalen gjennom skriftlig meddelelse til kjøperen. Selgeren har da, i tillegg til hva som følger av punkt 21 første ledd, rett til erstatning for det tap han har lidt. Erstatningen kan ikke overstige den avtalte kjøpesummen.

Eiendomsforbehold

23. Produktet forblir selgerens eiendom inntil det er fullt betalt i den utstrekning slikt eiendomsforbehold er gyldig etter relevant lovgivning.

Ansvar for mangler

24. Selgeren er forpliktet til å avhjelpe alle mangler som skyldes feil i konstruksjonen, materiale eller tilvirkning ved utbedring eller utskifting av Produktet i overensstemmelse med punktene 25 – 36 nedenfor.

Har selgeren ansvar for en mangel ved Produktet, har han tilsvarende ansvar for skade på Produktet forårsaket av mangelen.

Selgerens ansvar omfatter ikke mangler som er forårsaket av materiale som er skaffet av kjøperen eller av konstruksjoner som er foreskrevet eller spesifisert av ham.

25. Selgerens ansvar omfatter ikke mangler som skriver seg fra årsaker oppstått etter at risikoen er gått over på kjøperen. Ansvaret omfatter for eksempel ikke mangler som oppstår som følge av at driftsforholdene avviker fra hva som er forutsatt i avtalen eller av uriktig anvendelse av Produktet. Det omfatter heller ikke mangler som skyldes mangelfullt vedlikehold eller uriktig montering fra kjøperens side, forandringer

foretatt uten selgerens skriftlige samtykke eller reparasjoner som kjøperen har utført på feilaktig måte. Endelig omfatter ikke ansvaret normal slitasje og forringelse.

26. Selgerens ansvar omfatter bare mangler som viser seg i løpet av ett år fra levering av Produktet. Anvendes Produktet mer intensivt enn avtalt, forkortes denne perioden i tilsvarende grad.

27. Ved utbytting eller reparasjon av deler i samsvar med punkt 24 har selgeren samme ansvar for erstatningsdeler og reparerte deler som for det opprinnelige Produktet i ett år. For Produktets øvrige deler forlenges bare perioden nevnt i punkt 26 med den tiden Produktet ikke har kunnet bli anvendt som følge av mangler som selgeren har ansvar for.

28. Kjøperen skal gi skriftlig melding til selgeren om en mangel uten ugrunnet opphold etter at mangelen har vist seg og i intet tilfelle senere enn to uker etter at fristen i punkt 26 og 27, er utløpt. Meldingen skal inneholde en beskrivelse av hvordan mangelen ytrer seg. Dersom kjøperen ikke skriftlig underretter selgeren om en mangel innen de frister som er angitt ovenfor, taper han retten til å fremsette krav på grunn av mangelen.

Dersom det er grunn til å tro at mangelen kan medføre risiko for skade, skal melding gis straks. Gis ikke melding straks, taper kjøperen retten til å fremsette krav på grunnlag av skade som inntreffer på Produktet og som kunne vært unngått hvis slik melding var gitt.

29. Etter å ha mottatt skriftlig meddelelse fra kjøperen etter punkt 28, skal selgeren uten ugrunnet opphold avhjelpe mangelen. Avhjelpen skal foretas på et tidspunkt som ikke i unødvendig grad forstyrrer kjøperens virksomhet. Selgeren må selv bære kostnadene ved dette etter reglene i punktene 24 – 36.

Avhjelpen utføres der Produktet befinner seg, med mindre selgeren finner at det er mer hensiktsmessig for begge parter at Produktet sendes til ham eller til et sted han anviser.

Hvis avhjelpen kan skje ved at en mangelfull del byttes ut eller repareres, og kan demontering og innmontering av delen utføres uten spesiell fagkunnskap, kan selgeren kreve at den mangelfulle delen sendes til ham eller til et sted han anviser for reparasjon eller utskifting. Selgerens forpliktelse knyttet til mangelen er i slikt tilfelle oppfylt når han leverer reparert del eller erstatningsdel til kjøperen.

30. Kjøperen skal for egen kostnad sørge for at selgeren har tilgang til Produktet og foreta inngrep i annet utstyr enn Produktet i den grad dette er nødvendig for å avhjelpe mangelen.

31. Enhver transport og forsendelse i forbindelse med avhjelp av mangler skal skje for selgerens regning og risiko.

Kjøperen skal følge selgerens instruksjoner om forsendelsesmåte.

32. Kjøperen skal bære selgerens merkostnader ved avhjelpen som forårsakes av at Produktet befinner seg på et annet sted enn det i avtalen angitte bestemmelsessted for levering fra selger til kjøper eller – dersom slik ikke er angitt – leveringsstedet.

33. Mangelfulle deler som byttes ut etter punkt 24, skal stilles til selgerens disposisjon og blir hans eiendom.

34. Dersom kjøperen har gitt slik melding som nevnt i punkt 28, og det viser seg ikke å foreligge noen mangel som selgeren svarer for, har selgeren rett til kompensasjon for det arbeid og de kostnader reklamasjonen har påført ham.

35. Oppfyller ikke selgeren i rett tid sine forpliktelser etter punkt 29, kan kjøperen skriftlig gi selgeren en siste rimelig frist for oppfyllelse, som ikke kan være kortere enn én uke. Er ikke forpliktelsene oppfylt innen slik frist, kan kjøperen etter eget valg:

- for selgerens regning og risiko utføre eller få utført de tiltak som er nødvendige for å avhjelpe mangelen, forutsatt at han går fram på en fornuftig og rimelig måte, eller
- kreve prisavslag oppad begrenset til 20 % av den avtalte kjøpesummen, eller

c) om mangelen er vesentlig, heve avtalen ved skriftlig meddelelse til selgeren. Kjøperen har også rett til å heve avtalen dersom mangelen etter tiltak som nevnt under a), fortsatt er vesentlig. Kjøperen kan ved heving kreve erstatning for det tap han lider, oppad begrenset til 20 % av den avtalte kjøpesummen.

36. Uansett det som bestemmes under punkt 24 – 35, gjelder selgerens mangelsansvar ikke for noen del av Produktet lenger enn ett år fra avslutningen av den ansvarstiden som følger av punkt 26 første setning eller avslutningen av slik annen ansvarsperiode partene måtte ha avtalt.

37. Selgeren har ikke ansvar for mangler ut over det som framgår av punktene 24 – 36.

Krenkelse av immaterielle rettigheter

38. Dersom ikke annet er avtalt, skal selgeren i samsvar med punktene 39 – 42 holde kjøperen skadesløs for erstatningskrav fra tredjemann som følge at Produktet krenker patent, opphavsrett eller annen immaterialrett som er beskyttet i Danmark, Finland, Norge, Sverige eller i annet land som partene særskilt har avtalt.

39. Selgeren svarer ikke for krenkelse av immaterielle rettigheter som er en følge av:

- at Produktet anvendes i et annet land enn det som følger av punkt 38, eller
- at Produktet benyttes på en måte som avviker fra hva som er avtalt eller som selgeren ikke burde ha forutsett, eller
- at Produktet anvendes sammen med utstyr eller programvare som ikke er levert av selgeren, eller
- at kjøperen har foretatt forandringer i Produktet.

Selgeren svarer heller ikke for krenkelse som alene er forårsaket av at kjøperen har foreskrevet eller spesifisert utformingen eller konstruksjonen av Produktet.

40. Imøtegåelse av krav som er nevnt i punkt 38 skal skje for selgerens regning. Selgeren skal erstatte kjøperen de beløp som denne ved rettskraftig dom eller ved forlik godkjent av selgeren er pålagt å betale.

Selgerens ansvar gjelder bare dersom kjøperen skriftlig underretter selgeren uten ugrunnet opphold om krav han har mottatt, og at kjøperen lar selgeren bestemme hvordan kravet skal imøtegås.

41. Viser det seg å foreligge en krenkelse av patent, opphavs- eller annen immaterialrett som selgeren svarer for etter punktene 38 og 39, og underrettelse etter punkt 40 andre ledd er foretatt, skal selgeren innen rimelig tid etter eget valg:

- sikre kjøperen rett til å fortsette å bruke Produktet, eller
- endre Produktet slik at krenkelse ikke lenger foreligger, eller
- erstatte Produktet med annet produkt med tilsvarende funksjon, men hvor bruken ikke innebærer noen krenkelse.

Selgeren har tilsvarende forpliktelse etter at kjøperen skriftlig har underrettet han om at krenkelse av patent, opphavs- eller annen immaterialrett foreligger, uten at tredjemann har framsatt krav mot kjøperen.

42. Dersom ikke selgeren i tide foretar retting eller avhjelp etter punkt 41, kan kjøperen skriftlig gi han en siste rimelig frist til å oppfylle sine forpliktelser og som ikke skal være kortere enn én uke. Dersom ikke selgeren innen slik frist har oppfylt sine forpliktelser, kan kjøperen etter eget valg:

- på selgerens kostnad og risiko utføre eller la utføre nødvendige tiltak i tråd med hva som angis i punkt 41 første ledd, forutsatt at kjøperen forstår dette på en rimelig og fornuftig måte, eller
- dersom krenkelsen medfører vesentlig ulempe for han, heve avtalen gjennom skriftlig meddelelse til selgeren. Kjøperen har også rett til å heve dersom ulempen etter tiltak nevnt under a) fortsatt er vesentlig.

Ansvar for tingskade forvoldt av Produktet

43. Selgeren har intet ansvar for skade voldt av Produktet på fast eiendom eller løsøre eller konsekvenser av slik skade dersom skaden inntreffer mens Produktet er i kjøperens besittelse. Selgeren svarer heller ikke for skade på produkter som er fremstilt av kjøperen, eller på produkter som kjøperens produkter inngår i.

Kjøperen skal holde selgeren skadesløs i den utstrekning selgeren pålegges ansvar overfor tredjemann for slik skade eller tap som selgeren etter første ledd ikke er ansvarlig for.

De nevnte begrensningene i selgers ansvar gjelder ikke dersom han har gjort seg skyldig i grov uaktsomhet.

Fremmer tredjemann krav mot selger eller kjøper om erstatning for skade og tap som er omhandlet i dette punktet, skal den andre parten straks underrettes skriftlig om dette.

Selger og kjøper er gjensidig forpliktet til å la seg saksøke ved den domstol eller voldgiftsrett som behandler erstatningskrav mot en av dem, på grunnlag av en skade eller et tap som påstås forårsaket av Produktet. Det innbyrdes forholdet mellom kjøper og selger skal likevel alltid avgjøres i henhold til punkt 48.

Generell ansvarsbegrensning

44. Ut over det som er fastsatt i disse betingelsene har ikke partene noe ansvar overfor hverandre. Det gjelder ethvert tap som kan oppstå, slik som produksjonsbortfall, tapt fortjeneste og annet økonomisk konsekvenstap eller indirekte tap.

Den i første ledd nevnte begrensning av partenes ansvar gjelder likevel ikke dersom en part har gjort seg skyldig i grov uaktsomhet. Denne begrensningen av partenes ansvar gjelder heller ikke ansvar for brudd på forpliktelsene som angis i punkt 3 andre ledd eller ansvar for immaterialrettskrenkelser etter punktene 38 – 42.

Fritaksgrunner (force majeure)

45. Følgende omstendigheter utgjør fritaksgrunner dersom de hindrer avtalens oppfyllelse eller gjør oppfyllelsen urimelig tyngende: arbeidskonflikt og enhver annen omstendighet som partene ikke kan råde over, så som brann, naturkatastrofer og ekstreme naturhendelser, krig, mobilisering eller militære innkallinger av tilsvarende omfang, rekvisisjon, beslag, handels- og valutarestriksjoner, opprør og oppløp, knapphet på transportmidler, alminnelig vareknapphet, innskrenkninger i tilførselen av drivkraft, samt mangler ved leveranser fra underleverandører eller forsinkelse av slike leveranser som følge av slik omstendighet som omhandles i dette punktet.

Nevnte omstendigheter er bare fritaksgrunn dersom deres virkning på avtalens oppfyllelse ikke kunne forutses ved inngåelse av avtalen.

46. Det påligger den part som ønsker å påberope seg en fritaksgrunn som nevnt i punkt 45, uten ugrunnet opphold å underrette den andre parten skriftlig om hindringens inntreden og opphør.

Ved force majeure hos kjøperen skal denne dekke de kostnader som selgeren pådrar seg for å sikre og beskytte Produktet.

47. Uansett hva som ellers måtte være bestemt i disse betingelsene, kan enhver av partene heve avtalen ved skriftlig meddelelse til den andre parten, dersom avtalens oppfyllelse hindres i mer enn 6 måneder av en begivenhet som nevnt i punkt 45.

Tvister. Lovvalg

48. Tvister i anledning avtalen og alt som har sammenheng med den, skal avgjøres ved voldgift i overensstemmelse med de lovregler om voldgift som gjelder i selgerens land. Dersom tvistebeløpet, eksklusive merverdiavgift, ikke overstiger 50 000 EUR eller tilsvarende beløp i avtalens valuta, skal likevel tvisten avgjøres ved de alminnelige domstoler i selgerens land.

49. Alle tvister som oppstår i anledning avtalen skal bedømmes etter loven i selgerens land.

Alminnelige betingelser

for levering av maskiner samt annet mekanisk, elektrisk og elektronisk utstyr i og mellom Danmark, Finland, Norge og Sverige.

Utgitt i 2017 av DI, Danmark, Teknologiateollisuus – Teknologiindustrin, Finland, Norsk Industri, Norge, samt Teknikföretagen, Sverige.

Innledning

Overvåking av rettsutviklingen

Teknologiindustriens organisasjoner i de nordiske landene overvåker kontinuerlig industriens behov for nye alminnelige betingelser, samt endringer i allerede eksisterende vilkår. Som et ledd i dette arbeidet har organisasjonene nå foretatt en revisjon av NL-vilkårene, som har resultert i NL 17.

Den nordiske teknologiindustriens organisasjoner, som representerer så vel selgere som kjøpere av maskiner og annet mekanisk, elektrisk og elektronisk utstyr, har gjennom NL 17 fortsatt rekken av standardvilkår som på en rimelig og balansert måte fastlegger selgersidens og kjøpersidens rettigheter og plikter.

Hvorfor nye alminnelige betingelser?

Begrunnelsen for den nå gjennomførte revideringen av NL 17 er bl.a.:

- Erfaringer med bestemmelsene
- Ny rettspraksis
- At man ikke uten grunn avviker fra tilsvarende europeiske vilkår, Orgalime S 2012
- Å integrere bestemmelsene om kjøperens rett til programvare som tidligere var inntatt i NPV 09
- Å innta en tydeligere angivelse av selgerens ansvar for immaterialrettskrenkelser
- Å åpne for behandling ved de ordinære domstolene ved tvister som gjelder mindre verdier
- Å foreta språklige og terminologiske presiseringer og moderniseringer

Orgalime General Conditions S 2012

Orgalime General Conditions S 2012 er alminnelige betingelser for levering av maskiner, mekanisk, elektrisk og elektronisk utstyr som utgis av Orgalime, den europeiske teknologiindustriens samarbeidsorganisasjon.

Den første versjonen av bestemmelsene ble utgitt i 1992. Disse tilsvarte i stor grad de nordiske NL-betingelsene, som tjente som forbilde for bestemmelsene. Selv om begge betingelsene som følge av revisjoner på hver sin side nå avviker en del fra hverandre, skjer det likevel en gjensidig påvirkning og slektskapet mellom betingelsene er fortsatt tydelig.

Orgalimes leveringsbetingelser har med tiden blitt veletablert i den europeiske industriens handel.

Anvendelse av leveringsbetingelsene

Krav til tydelighet

Visse grunnleggende krav må være oppfylt for at de alminnelige betingelsene skal anses å utgjøre del av den enkelte avtale. I rettspraksis kreves det blant annet at partene skal kjenne til og fått muligheten til å overveie de ulike vilkårene som skal gjelde for avtalen.

Det er derfor svært viktig at man har en fast rutine for hvordan avtaler skal inngås. Denne skal sikre at partene er innforstått med NL 17 og at disse betingelsene utgjør en del av deres avtale. Det er derfor en fordel å sende den annen part et eksemplar av NL 17 allerede når avtalen inngås, selv om betingelsene er meget utbredt innen industrien. Dersom partene kommuniserer via e-post, kan den parten som påberoper seg betingelsene vedlegge dem i en fil eller alternativt gjøre dem tilgjengelige for den annen part ved å ta inn i e-posten en direkte lenke til en nettside der betingelsene fremkommer. I realiteten handler det om at den part som vil at de alminnelige betingelsene skal gjelde i avtaleforholdet, må gjøre det mulig for den andre parten på en noenlunde enkel måte å få tilgang til betingelsene. Noe egentlig krav om gjennomgang av betingelsene kan ikke oppstilles.

Det er i høyeste grad å anbefale at man ikke lar spørsmålet om hvilke leveringsbetingelser som skal gjelde for avtalen, være åpent og uklart. Det angis ofte i tilbudet at visse leveringsbetingelser skal gjelde, mens den etterfølgende bestillingen henviser til andre betingelser. I en slik situasjon er det risiko for at ingen av betingelsene anses som avtalt. Denne uklare situasjonen må hindres i forbindelse med inngåelsen av avtalen. Det skjer best ved at partene tar opp spørsmålet om anvendelige leveringsbetingelser til en konkret diskusjon.

Forskjellene mellom NL 17 og NL 09

Nedenfor beskrives de sentrale punktene der de nye alminnelige betingelsene avviker fra NL 09.

Det er foretatt språklige endringer i en del av bestemmelsene. Dette er først og fremst gjort med det formål å forenkle og modernisere språket. En del av disse angis nedenfor, men denne behandlingen gir ikke uttømmende uttrykk for de språklige endringene som er foretatt.

Alminnelige betingelser

NL 17 betegnes «Alminnelige betingelser» i stedet for, som tidligere, «Alminnelige leveringsbetingelser». Det tidligere navnet kunne oppleves som en unødvendig gjentakelse, ettersom den fullstendige betegnelsen av betingelsene har vært Alminnelige leveringsbetingelser for leveranser av maskiner samt annen mekanisk, elektrisk og elektronisk utstyr/utrustning i og mellom Danmark, Finland, Norge og Sverige. Det er også foretatt en språklig forenkling i betegnelsen ved at man bl.a. har tatt ut begrepet «utrustning», som anses dekket av begrepet «utstyr».

Dokumentasjon og informasjon

I punktene 3-4 er «teknisk dokumentasjon og informasjon» blitt erstattet med «dokumentasjon og informasjon». Fjerningen av «teknisk» innebærer at punktene 3-4 i NL 17 omfatter mer dokumentasjon og informasjon enn tidligere.

I punkt 4 andre ledd er det for å tydeliggjøre rammene inntatt «I den grad det er tillatt etter relevant lovgivning». Ordene «via internett» er blitt erstattet med «i elektronisk form» for å vise at tilgang f.eks. kan gis gjennom en web-side, epost eller levering av et fysisk datamedium.

Programvare

I dette nye avsnittet er inntatt bestemmelser om kjøperens rett til programvare som tidligere var inntatt i særskilte tilleggsvilkår kalt NPV 09. Denne endringen er naturlig på bakgrunn av at det i NL 17 punkt 38-42 nå er inntatt en generell regulering av krenkelse av immaterialrettigheter.

Programvare inngår ikke sjelden som en integrert del av en leveranse som skjer på grunnlag av NL-betingelsene. Det kan f.eks. gjelde ved levering av en verktøymaskin der det inngår programvare for styring av denne. Gjennom de nye reglene gjøres en regulering av viktige spørsmål, slik som rettighetene (normalt opphavsrett) til programvare som inngår i utstyret og omfanget av kjøperens bruksrett. Reguleringen omfatter både programvare som selgeren videregisierer og programvare som selgeren selv har rettighetene til.

Det kan generelt sies at reguleringen stort sett samsvarer med det som følger av bakgrunnsretten. Når den likevel er inntatt, er bakgrunnen at nettopp retten til programvaren er et spørsmål der selger og kjøper ofte har ulike interesser. Det vil lett kunne oppstå diskusjon mellom partene etter kontraktsinngåelsen om omfanget av kjøperens rettigheter til programvaren. Gjennom uttrykkelige bestemmelser i NL 17 blir partene allerede tidlig bevisste om hva som gjelder i denne forbindelse.

I punkt 5 defineres begrepet programvare. Bestemmelsen skiller mellom programvare der selgeren har rettighetene, såkalt leverandørprogram, og såkalt underlisensierte program, som er programvare der selgeren har avtalt bruksrett med rettighetshaveren.

Punkt 6 gjelder rettighetene til leverandørprogrammer og avspeiler hva som anses som gjeldende rett, nemlig at rettighetene til programvaren tilhører selgeren, men at kjøperen får en tidsbegrenset rett til å bruke programvaren ved anvendelse av Produktet. Dette gjelder dersom ikke annet avtales. Tilpasninger av programvaren kan bare gjøres dersom det ligger innenfor det alminnelige formålet med Produktet. Bruksretten for kjøperen overføres til senere kjøpere av Produktet.

Ved underlisensierte programmer får kjøperen en tidsbegrenset ikke-eksklusiv rett til å nytte dette ved anvendelse av Produktet og å overdra denne bruksretten til senere erververe av Produktet. Her må det gjøres en reservasjon for det tilfelle at det kan være gjort avtale mellom rettighetshaveren og selgeren som gjør innskrenkninger i denne retten. Selgeren er pliktig til senest ved avtaleinngåelsen å opplyse skriftlig om slike innskrenkninger. Det kreves særskilt avtale dersom kjøperen skal ha rett til å foreta tilpasninger i programvaren.

Punkt 7 slår fast at selgeren ikke plikter å stille kildekode til programmet til rådighet. Dette er naturlig slik bestemmelsene om rettighetene til programvaren er utformet. Dersom kjøperen ønsker tilgang til kildekode, må dette avtales særskilt. Det framgår videre av punkt 7 at selgeren ikke har påtatt seg noen løpende forpliktelse til å levere oppdatert programvare. Dersom kjøperen ønsker tilgang til nye versjoner av programvaren, må dette avtales særskilt. Dette gjelder både leverandørprogram og underlisensierte program.

Leveringsklausul

I punkt 12 er leveringsklausulen «Ex Works» erstattet med Free Carrier (FCA).

FCA INCOTERMS® innebærer at selgeren skal levere Produktet til fraktføreren, eller en annen som er valgt av kjøperen, ved selgerens lokale eller annet angitt sted. Dersom det angitte stedet er selgerens lokale, er levering utført når Produktet er lastet på transportmiddel som kjøperen har sørget for. I annet fall er levering foretatt når Produktet på avtalt sted er stilt til rådighet for fraktføreren eller annen kjøperen har angitt, på selgerens transportmiddel klart for lossing.

FCA er den leveringsklausulen som nyttes i Orgalime S 2012 og endringen er primært foretatt for å tilpasse seg disse betingelsene.

Leveringstid. Forsinkelse

Punkt 15 er omformulert og omstrukturert. Innholdsmessig er den eneste endringen at de omstendigheter som berettiger selgeren til å kreve forlengelse av leveringstiden er utvidet med «annet forhold kjøperen svarer for». Hensikten med endringen er å dekke inn flere forhold på kjøperens side som berettiger selgeren å kreve forlengelse. Det bør gjennom dette bl.a. bli tydeligere at handlinger hos en selvstendig medhjelper hos kjøperen kan gi selgeren rett til forlenget leveringstid.

I punkt 16 er ordet «dag» erstattet med «tidspunkt». Hensikten med endringen er at bestemmelsen språklig skal fungere bedre dersom partene f.eks. skulle velge å bestemme leveringstidspunktet til et bestemt klokkeslett i stedet for en dato.

Det er innført en generell ansvarsbegrensning for begge parter, med forbehold for grov uaktsomhet, i punkt 44. Man har derfor ikke lenger behov for et særskilt forbehold for grov uaktsomhet i ansvarsbegrensningen for selgeren i punkt 17 om forsinkelse (tidligere NL 09 punkt 14).

I punkt 18 første og andre ledd er ordene «på den avtalte dag» erstattet med «til avtalt tid» for å harmonere med punkt 16.

Betaling

Det er viktig at betalingsstidspunktene som angis i en avtale, kan bestemmes eksakt. Det var ikke tilfelle med den tidligere regelen i NL-betingelsene, som delte opp betalingen av kontraktsprisen i tre like store poster, hvorav den andre terminen skal betales «ved selgerens skriftlige meddelelse om at det vesentlige av Produktet er leveringsferdig». Betalingsreglene etter punkt 20 i NL 17 er derfor gjort enklere og tydeligere og foreskriver nå at betaling skal skje med 40 % ved avtalens inngåelse og 60 % ved levering.

Partene avtaler ofte andre betalingsbestemmelser og reglene i NL 17 punkt 20 er derfor en bestemmelse som typisk kommer til anvendelse når partene har unnlatt å regulere når betaling for leveransen skal skje.

I NL 17 punkt 21 første ledd er det inntatt bestemmelse som – ut over forsinkelsesrente – gir selgeren rett til erstatning for faktiske inn-drivingskostnader.

I NL 17 **punkt 21** andre ledd utvides selgerens rett til å stanse arbeidene til også å gjelde der kjøperen ikke stiller avtalte sikkerheter i tide.

Begge de beskrevne endringene i punkt 21 innebærer en tilpasning til reglene i Orgalime S 2012.

Eiendomsforbehold

Den tidligere formuleringen «i den utstrekning slikt eiendomsforbehold er gyldig» er endret til «i den utstrekning slikt eiendomsforbehold er gyldig etter relevant lovgivning».

Punkt 23 viser nå tydeligere at det her ikke handler om lovvalget i punkt 49, men loven i det landet Produktet befinner seg. NL 17 vil på denne måten tilsvare Orgalime S 2012.

Ansvar for mangler

En gammel og merkelig språklig feil korrigeres i **punkt 27** når det gjelder selgerens ansvar for nye deler som i samband med utbedringsarbeider erstatter mangelfulle deler. Tidligere het det at selgeren har samme ansvar for utbyttede deler som for Produktet for øvrig. Rent språklig er en utbyttet del den delen som fjernes fra Produktet (til fordel for en fungerende del), hvilket åpenbart ikke er korrekt. I NL 17 punkt 27 heter det derfor at selgeren har «samme ansvar for erstatningsdeler og reparerte deler som for det opprinnelige Produktet i ett år».

Kjøperens ansvar for såkalte atkomstkostnader i forbindelse med mangelsutbedring er blitt utvidet og tilsvarer nå det som gjelder etter Orgalime S 2012 punkt 31. **Punkt 30** i NL 17 fastsetter nå følgende: «Kjøperen skal for egen kostnad sørge for at selgeren har tilgang til Produktet og foreta inngrep i annet utstyr enn Produktet i den grad dette er nødvendig for å avhjelpe mangelen».

I NL 09 og tidligere versjoner av NL-betingelsene het det kun «Dersom avhjelp av mangelen medfører inngrep i annet enn Produktet, er kjøperen ansvarlig for arbeidet og kostnadene med dette». Denne mer begrensende formuleringen innebar at selgeren f.eks. måtte sørge for kran dersom dette var en forutsetning for å få tilgang til det Produktet som skulle være gjenstand for avhjelpen.

Eldre versjoner av NL-betingelsene hadde bestemmelse om at kjøperen, dersom selgeren ikke avhjelper en reklamert mangel, måtte sette en siste frist for oppfyllelse av forpliktelsene før kjøperen kunne gå videre og kreve prisavslag eller utbedre mangelen i egen regi på selgerens kostnad, eller – om mangelen var vesentlig – heve avtalen. Lengden på fristen har i tidligere versjoner av NL-betingelsene vært uregulert. I **punkt 35** angis nå, i likhet med Orgalime S 2012, at fristen skal være rimelig og minst én uke.

En svensk ankeinstans har i dom fra 2016 tolket hevingsforutsetningene ved vesentlige mangler annerledes enn forfatterne av kommentarutgavene til NL 92, NL 01 og NL 09. Domstolen anså at heving kunne skje umiddelbart dersom selgeren ikke i tide hadde utbedret en vesentlig mangel som kjøperen hadde reklamert over. Kjøperen behøver med andre ord, ifølge denne dommen, ikke sette en siste frist før man hever.

For at det skal være helt klart at retten til å heve forutsetter at kjøperen først setter en siste frist for utbedring av mangelen, er punkt 35 omstrukturert og noe omformulert.

Som en følge av at det i **punkt 44** er inntatt en generell begrensning av partenes ansvar overfor hverandre for blant annet indirekte tap, har man tatt ut den uttrykkelige begrensningen av selgerens ansvar for indirekte tap i ansvarsbegrensningsregelen i NL 17 punkt 37 (tidligere NL 09 punkt 34).

Reglene i NL 09 om selgerens mangelsansvar er utformet slik at de rent formelt ikke utelukker immaterialrettslige mangler. En slik mangel kan f.eks. være at kjøperen hindres i å bruke det kjøpte Produktet fordi tredjemann har patent på Produktet eller en del av dette.

Når man leser bestemmelsene i NL 09 om selgerens ansvar for mangler framgår det likevel ganske tydelig at de først og fremst er forfattet med tanke på at Produktet i fysisk forstand avviker fra hva som er avtalt eller kjøperen har grunn til å forvente. Det framgår f.eks. av oppregningen i punkt 22 av omstendigheter/mangelsårsaker som selgeren ikke svarer for, slik som at «driftsforholdene avviker» eller «mangelfullt vedlikehold». De angitte omstendighetene utelukker likevel ikke helt at bestemmelsen kan tillempe immaterialrettslige mangler. En krenkelse av immaterialrett kan i blant tenkes avhjulpet gjennom en ombygging av Produktet, hvilket medfører et fysisk inngrep i dette.

Det samme gjelder også for Orgalime S 2012, der mangelsbestemmelsene i mangt tilsvarende som er gitt i NL 09. Spørsmålet om mangelsbestemmelsenes rekkevidde er behandlet i den kommentaren til S 2012 som ble utgitt om lag samtidig som bestemmelsene. Det heter her i tilslutning til punkt 23:

”Clause 23 primarily covers defects that are tangible and can be physically determined, such as the lack of a specified part, cables being isolated by other materials than those specified, a machine not achieving the agreed capacity, a compressor not succeeding in building up the specified pressure, a process plant leading to emissions above what the applicable public regulations permit, etc. Such defects will as a rule be caused by “faulty design, materials or workmanship”, see below under comment (5).

Other kinds of defects also occur. Defects of practical consequence may be such that they prevent the Purchaser from using the Product, even if it is not exhibiting any tangible defects. A typical situation is when the rights of a third party prevent the Purchaser from using the Product. This may be the case when the third party owns the Contract object or has a valid retention of title to it. More commonly encountered is a situation where a third party’s industrial property right, such as patent, prevents the Purchaser’s use. A legal deficiency of this kind may also fall under the expression “defect” in Clause 23. It is however uncertain whether such defects can be said to have been caused by “faulty design, materials or workmanship”.

Det er således både for NL 09 og Orgalime S 2012 ikke helt klart om de gitte mangelsreglene omfatter mangler som består i at det solgte Produktet medfører krenkelse av tredjemanns immaterielle rettigheter. Dersom mangelsreglene ikke dekker slike forhold, må partene ved krenkelse legge til grunn bakgrunnsretten. Dette kan lede til en uklar juridisk situasjon for partene, ettersom de nordiske kjøpslovene ikke uttrykkelig regulerer immaterialrettslige mangler. De inneholder rett nok bestemmelser om rettsmangler, men dette begrepet anses ikke systematisk å omfatte immaterialrettslige mangler.

På slik bakgrunn er det derfor inntatt et helt nytt avsnitt i NL 17 om immaterialrettslige mangler. Det er ønskelig å definere tydelig selgerens ansvar for immaterialrettslige mangler. De nye bestemmelsene innebærer at selgeren har et objektivt ansvar ved krenkelse av immaterialrettigheter og at selgeren plikter å holde kjøperen skadesløs ved krenkelse av tredjemanns rettigheter. Dette innebærer at han, uten begrensning, må dekke den skade kjøperen påføres, herunder indirekte tap, f.eks. som følge av stillstand i produksjonen som følge av at kjøperen er rettslig forhindret fra å anvende Produktet. Dette gjelder uansett om avtalen heves eller ikke. Disse reglene innebærer således en markert forskjell fra reguleringen som gjelder for faktiske mangler.

Etter **punkt 38** skal selgeren, dersom ikke annet avtales, holde kjøperen skadesløs ved erstatningskrav fra tredjemann som grundet på at Produktet krenker hans patent, opphavsrett eller annen immaterialrett. Selgerens ansvar er likevel begrenset til krenkelse av immaterialrett som er beskyttet i Danmark, Finland, Norge eller Sverige eller i annet land som partene særskilt har avtalt. Partene bør vurdere om det i det enkelte tilfelle kan være hensiktsmessig med en annen territoriell angivelse av selgerens ansvar.

Punkt 39 begrenser selgerens ansvar i det tilfelle der krenkelsen er en følge av at Produktet anvendes i et annet land enn det som følger av punkt 38, eller på en måte som avviker fra det som er avtalt eller som selgeren ikke burde forutsett. Det samme gjelder der Produktet anvendes sammen med utstyr eller programvare som ikke er levert av selgeren eller at kjøperen har gjort forandringer i dette. Selgeren svarer heller ikke for krenkelse som utelukkende er en følge av at utformingen eller konstruksjonen av Produktet er beskrevet eller spesifisert av kjøperen.

Punkt 40 inneholder selve ansvarsregelen og foreskriver at selgeren skal erstatte kjøperen slikt beløp som denne pålegges å betale gjennom rettskraftig dom eller gjennom forlik som selgeren har godkjent. Selgerens ansvar forutsetter at kjøperen uten ugrunnet opphold skriftlig underretter han om mottatte krav og at selgeren får bestemme hvordan kravet skal imøtegås så vel i som utenfor rettergang.

Punkt 41 beskriver hvilke tiltak selgeren må iverksette som følge av at kjøperen ikke kan anvende Produktet pga. en immaterialrettskrenkelse. Det kan enten skje ved at selgeren sørger for at kjøperen får rett til å bruke Produktet (f.eks. ved å innhente lisens fra rettighetshaveren) eller at selgeren endrer Produktet eller erstatter det med et annet slik at det ikke lenger medfører en krenkelse.

Det framgår av punkt 41 annet ledd at selgeren har en tilsvarende plikt etter at kjøperen skriftlig har varslet han om at det foreligger en krenkelse av immaterialrett, selv om tredjemann ennå ikke har fremmet krav mot kjøperen.

Punkt 42 foreskriver at kjøperen, dersom selgeren ikke i rett tid oppfylder sine plikter i tråd med punkt 41, skriftlig kan gi selgeren en siste rimelig frist til å oppfylle disse. Slik frist skal ikke være kortere enn én uke. Dersom selgeren ikke oppfylder sine forpliktelser innen fristen, kan kjøperen foreta retting på selgerens kostnad. Det kan skje ved at kjøperen enten sikrer seg rett til fortsatt å anvende Produktet eller endrer, alternativt erstatter, Produktet slik at det ikke lenger medfører en krenkelse. Dersom krenkelsen medfører vesentlig ulempe for kjøperen, kan han heve kjøpet. Dette gjelder også dersom ulempen er vesentlig etter at kjøperen har forsøkt å avhjelpe mangelen på selgerens kostnad.

Ansvar for tingskade forvoldt av Produktet Endringene i NL **punkt 43** innebærer at bestemmelsen om ansvar for tingskade forårsaket av Produktet er blitt likt det som gjelder etter Orgalime S 2012.

Foruten denne harmoniseringen med Orgalime S 2012 er endringen foretatt med sikte på at forsikringsbransjen i Danmark skal kunne akseptere den innbyrdes ansvarsfordelingen mellom kjøper og selger i NL 17 hva gjelder tingsskade forårsaket av Produktet. Det har ikke vært tilfelle med de eldre versjonene NL 01 og NL 09, hvilket har ført til at NL 92 i stor grad har blitt er anvendt ved handel innen teknologiindustrien i Danmark.

Generell ansvarsbegrensning

Innføring av en generell ansvarsbegrensning for indirekte tap i **punkt 44** er ledd i en tilpasning til Orgalime S 2012, men må også ses på bakgrunn av den justeringen som er gjort av bestemmelsen om tingskade forårsaket av Produktet.

For at ikke bestemmelsen om hemmelighold i punkt 3 i praksis skulle bli mer eller mindre uten sanksjoner, er det gjort et uttrykkelig unntak i punkt 44 annet ledd for disse forpliktelsene, slik det også er gjort for krenkelse av immaterialrett etter punktene 38-42.

Tvister. Lovvalg

Tvisteløsningsbestemmelsen i **punkt 48** foreskriver at mindre tvister mellom kjøper og selger skal behandles ved de alminnelige domstolene. Bestemmelsen er gjort todelt, slik at tvister der det omtvistede beløpet ikke overstiger 50.000 EUR skal behandles ved de alminnelige domstoler i selgerens land. Øvrige tvister skal, som tidligere, avgjøres ved voldgift i tråd med loven om voldgiftsbehandling i selgerens land.

En bestemmelse som foreskriver at de alminnelige domstolene er obligatorisk å nytte ved tvister som gjelder mindre verdier, er vurdert som tydeligere og lettere tilgjengelig enn en bestemmelse som under visse forutsetninger gir valgfrihet mellom domstols- og voldgiftsbehandling.

Det er et viktig formål med endringen av tvisteløsningsreglene at en part i avtalen ikke i praksis skal bli rettsløs ved tvister som handler om mindre beløp. Risikoen for å bli utsatt for de høye kostnadene som ofte følger med en voldgiftsbehandling, kan innebære en betydelig begrensning i muligheten for en rettslig prøving for den parten som mener seg forfordelt.

En dom innenfor det privatrettslige området, slik som avtale-, kjøps- og erstatningsrett, avsagt i Danmark, Finland, Norge eller Sverige, kan tvangsgjennomføres i hvert av de nevnte landene selv om dommen ikke er avsagt i dette.